

Joc i moviment en educació infantil

Codi: 101998
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500797 Educació Infantil	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Francisco Cortes Ferrero

Correu electrònic: francisco.cortes.ferrero@uab.cat

Equip docent

Francisco Cortes Ferrero

Carolina Nieva Boza

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Aquesta assignatura és la continuació de l'Educació Corporal i Psicomotriu en els centres d'Educació Infantil I (3r curs) i II (4t curs), pel que es necessita haver assolit les competències i continguts que s'hi treballen per realitzar amb èxit aquesta assignatura.

Objectius

L'assignatura adopta com a eix bàsic el joc i el moviment a l'edat de 0 a 6 anys, centrant-se en conèixer les maneres de jugar dels infants d'aquestes edats així com les necessitats de moviment que d'elles es desprenen. També es focalitza en la creació i el disseny d'escenaris de joc tenint en compte les necessitats de cada edat, l'espai i el material.

Objectius:

- Ampliar els coneixements sobre l'evolució del joc de l'infant en l'àmbit corporal durant els primers sis anys de vida.
- Detectar les necessitats de moviment d'aquestes edats en relació al joc corporal.
- Dissenyar "escenaris de joc" així com triar materials i contextos adequats pel joc corporal.
- Utilitzar l'observació i la documentació com a recerca i reflexió sobre la intervenció del mestre/a.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l en els estudiants.
- Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
- Conèixer els fonaments musicals, plàstics i d'expressió corporal del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Demostrar que coneix i comprèn els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil.
- Demostrar que coneix l'evolució dels fonaments d'atenció primerenca i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.
- Elaborar propostes didàctiques que fomentin la percepció i expressió musicals, les habilitats motrius, el dibuix i la creativitat.
- Expressar-se i utilitzar amb finalitats educatives altres llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
- Promoure i facilitar els aprenentatges en la primera infància, des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, emocional, psicomotora i volitiva.
- Promoure l'autonomia i la singularitat de cada estudiant com a factors d'educació de les emocions, els sentiments i els valors en la primera infància.
- Promoure la sensibilitat relativa a l'expressió plàstica i a la creació artística.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.
- Saber utilitzar el joc com a recurs didàctic, així com dissenyar activitats d'aprenentatge basades en principis lúdics.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el treball personal a través de processos d'autoavaluació.
2. Analitzar i fer aportacions crítiques a diferents exemples de pràctiques d'aula.
3. Conèixer els fonaments d'expressió corporal del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents a l'assignatura.
4. Conèixer els fonaments d'expressió corporal del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
5. Conèixer l'evolució del desenvolupament infantil i utilitzar aquests coneixements per elaborar una proposta educativa.
6. Dissenyar i crear escenaris educatius pel joc i el moviment atenent a criteris estètics.
7. Elaborar propostes didàctiques que fomenten la percepció i expressió de les habilitats motrius i la creativitat, utilitzant altres llenguatges com el musical i el plàstic.
8. Elaborar propostes educatives on el joc i el moviment siguin protagonistes tenint en compte aquesta perspectiva globalitzadora.
9. Expressar a través de la observació aportacions personals, reflexions i percepcions envers el joc dels infants.
10. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
11. Realitzar treballs en equip a través de sessions de treball corporal.
12. Saber utilitzar recursos personals per a l'aprenentatge així com saber crear contextos que fomenten l'aprenentatge autònom
13. Utilitzar diferents llenguatges (corporal, musical i audiovisual), per expressar els aprenentatges adquirits en l'assignatura.
14. Utilitzar el joc com a recurs didàctic, així com dissenyar activitats d'aprenentatge basades en principis lúdics.

Continguts

Continguts de l'assignatura:

- El joc corporal a les edats compreses entre 0 i 6 anys.
- Les necessitats de moviment en la primera infància.
- Escenaris, materials i contextos pel joc corporal.

Activitats formatives i Metodologia

- Reflexió sobre la intervenció del mestre/a en l'acció lúdica i corporal dels infants.

Resultats d'aprenentatge

Tipus: Dirigides			
Presencial: pràctica-laboratori i pràctica de camp	30	1,2	2, 1, 8, 9, 3, 4, 7, 5, 14, 13, 11
Tipus: Supervisades			
Tutoria i acompanyament	75	3	1, 6, 8, 7, 5, 14
Tipus: Autònomes			
Treball autònom de l'estudiant	45	1,8	2, 1, 6, 8, 9, 3, 4, 7, 5, 14, 13, 11

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la següent metodologia.

Aquesta assignatura proposarà utilitzar la metodologia d'Aprenentatge Servei (ApS). Es tracta d'afrontar una necessitat real identificada per una institució/entitat per tal de donar una resposta en forma de solució o servei per a l'entitat. L'Aprenentatge Servei és avui una metodologia àmpliament reconeguda que permet no sols tractar amb casos reals, sinó també inserir l'estudiant en entorns en els que en un futur pot desenvolupar la seva carrera professional.

Les activitats formatives que tenen lloc en aquesta assignatura poden ser dirigides, supervisades i autònomes:

- Les activitats dirigides estan conduïdes pel professor/a o pels propis estudiants. Es realitzen en els espais de la Facultat i en visites externes a espais destinats a la petita infància a nivell d'educació formal i no formal. També hi haurà diferents col·laboracions de professionals del món de l'Educació Infantil que compartiran la seva expertesa amb nosaltres.

Les activitats dirigides seran "sessions de pràctica corporal" al gimnàs de la Facultat i als espais de les pràctiques de camp. Per a les diferents sessions s'oferirà material teòric (article, capítol de llibre, vídeo, etc.) complementari i/o d'ampliació, que haurà de revisar previ o posteriorment l'estudiantat.

Les sessions de "pràctica corporal" són espais de treball per a experimentar, aprofundir, analitzar, contrastar, debatre, reflexionar i avaluar els continguts de l'assignatura però, sobretot, per vivenciar en el propi cos i com a futurs/es mestres aquests continguts. Es fan mitjançant activitats com: estudi de casos, anàlisis de material (lectures, vídeos, etc.), dinàmiques de grup, treballar cooperativament, resolució de problemes, la pròpia vivència corporal en les activitats pràctiques, discussió-debats a través de les experiències corporals viscudes, etc.

- Les activitats supervisades pel professor/a fora del'aula inclouen el conjunt de tutories individuals i grupals, més aviat virtuals, que han de servir per acompanyar a l'estudiant en el seu procés d'aprenentatge orientant tasques, resolent dificultats i supervisant el seguiment de les seves evidències d'aprenentatge.

- El treball autònom és el que realitza l'estudiant de forma independent per desenvolupar les competències i assolir els objectius de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Article de divulgació sobre joc i moviment (treball individual)	30%	0	0	2, 1, 9, 3, 12, 14
Elaboració i aplicació d'un escenari de joc (treball grupal).	25%	0	0	2, 1, 6, 8, 3, 4, 7, 10, 5, 14, 11
Informe de valoració (treball individual)	5%	0	0	1
L'art d'acompanyar el joc de l'infant (treball individual).	40%	0	0	9, 12, 7, 14, 13

Per superar l'assignatura l'avaluació serà contínua, formativa i compartida; tot i que aquesta assignatura també contempla l'opció d'avaluació única.

L'avaluació contínua i única requereix l'assistència mínima a un 80% de les sessions de seminari i pràctica-laboratori, independentment de les causes que puguin ocasionar les faltes d'assistència (els justificants que es presentin en cas d'absència serviran únicament per explicar l'absència, en cap cas seran un eximent de la presencialitat). Es considerarà NP (No presentat) aquella alumna que no hagi lliurat o participat en cap activitat d'avaluació.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, oral i escrita, i un bon domini de la llengua vehicular que consta a la guia docent. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics.

Igualment és molt altament aconsellable assistir a les diferents sortides de pràctiques de camp que es portaran a terme a nivell d'educació formal i no formal en municipis propers a la Facultat, que es realitzaran dins de l'horari de l'assignatura i gestionant el desplaçament el propi estudiant.

- L'activitat "Elaboració i aplicació d'un escenari de joc" (treball en grup) es lliurarà: del 11 de març al 27 de maig (grup dimarts) i del 13 de març fins al 22 de maig (grup dijous).

- L'activitat "Article divulgació sobre joc i moviment" (treball individual) es lliurarà: 6 de maig (grup de dimarts) i 8 de maig (grup de dijous).

- L'activitat "L'art d'acompanyar el joc de l'infant" (treball individual) es lliurarà: 11 de juny (grup de dimarts) i 6 de juny (grup de dijous).

- L'activitat "Informe de valoració" (treball individual) es lliurarà: 15 de juny (grup de dimarts i grup de dijous).

Per poder superar l'assignatura, s'han d'aprovar cadascun dels 3 blocs d'activitats d'avaluació de que consta l'assignatura. També és absolutament necessari demostrar una actitud compatible amb la professió docent:

escolta activa, respecte, participació, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, no jutjar, argumentar, ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.). També és imprescindible que l'estudiant demostrï que és responsable i rigorós en el treball autònom, participar de forma activa a les classes, mostrar pensament crític i unes conductes que afavoreixen un entorn amable i positiu, democràtic i on es respecten les diferències de gènere, cultura, etc. A més, específicament a les sessions pràctiques cal venir vestit amb roba esportiva per poder executar totes les activitats proposades i mostrar una predisposició i participació activa. S'ha de tractar amb cura i respecte tot el material del gimnàs, deixant-lo en perfecte estat i ordenat després del seu ús. Si es genera algun rebuig, cada grup és el responsable de portar-lo directament als contenidors de l'exterior just a l'acabar la classe. Si no es compleixen alguns d'aquests requisits actitudinals, la nota de l'assignatura serà un 3.

S'utilitzaran metodologies en base a desafiaments (ABR) que faranservir activitats diverses com: lectura d'articles, anàlisis de documents, enquestes, cerques bibliogràfiques, presentacions, implementar propostes, reflexions de procés i progrés, avaluació de propostes, etc.

Les qualificacions de cada una de les evidències d'avaluació es comunicaran en un període no superior a 20 dies hàbils següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota, haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva comunicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura.

Com s'ha esmentat a l'inici, aquesta assignatura contempla l'opció d'avaluació única. Les activitats d'avaluació única que l'estudiant ha de presentar són:

- L'activitat "Article divulgació sobre joc i moviment" (30%).
- Prova presencial teòrica-pràctica sobre "el disseny i implementació d'un escenari de joc corporal" (30%).
- Prova oral teòrica sobre "les diferents tipologies de joc corporal" (40%).

Els estudiants d'avaluació única han de lliurar l'activitat de l'article el 10 de juny (grup 1) i el 5 de juny (grup 2). Les altres dues proves presencials es realitzaran el mateix dia, 10 de juny (grup 1) i el 5 de juny (grup 2).

Les recuperacions es realitzaran en funció de les quatre activitats avaluatives realitzades seguint la mateixa temporalitat. Aquesta serà la següent:

Tant "Elaboració i aplicació d'un escenari de joc" com "l'article divulgació sobre joc i moviment" i com "l'art d'acompanyar el joc del nen" seran per l'1 de juliol (grup dimarts) i pel 26 de juny (grup dijous).

Pel que fa a les estudiants d'avaluació única, les dates per les recuperacions seran les mateixes amb la diferència que realitzaran la recuperació de tota l'assignatura.

La còpia i el plagi són robatoris intel·lectuals i, per tant, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero en tota l'assignatura. En el cas de còpia entre dos alumnes, si no es pot saber qui ha copiat de qui, s'aplicarà la sanció a tots dos. Volem recordar que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, és a dir, sense citar-ne les fonts, sigui publicat en paper o en forma digital a Internet. Podreu trobar la documentació de la UAB sobre el plagi en:

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Abans d'entregar una evidència d'aprenentatge, cal comprovar que s'ha escrit correctament les fonts, notes, citacions textuais i referències bibliogràfiques seguint la normativa de la UAB:

https://ddd.uab.cat/pub/recdoc/2016/145881/citrefapa_a2016.pdf

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_03.html

Bibliografia

La bibliografia emprada en aquesta assignatura té en compte la perspectiva de gènere.

Aucouturier, B. (2022). *El juego espontáneo en la escuela maternal*. Barcelona: Graó.

Aucouturier, B. (2018) *Actuar, jugar, pensar. Puntos de apoyo para a práctica psicomotriz educativa y terapéutica*. Barcelona: Graó.

Bruchner, P. (2017). *Bosquescuela. Guía para la educación infantil al aire libre*. València: Ediciones Rodeno.

Calmels, D. (2018). *El juego corporal*. Buenos Aires: Paidós.

Calmels, D. (2010). *Juegos de crianza: el juego corporal en los primeros años de vida*. Buenos Aires: Biblos.

Cebrián, B., Martín, M.I., i Miguel, Á. (2013). *Cómo trabajar la motricidad en el aula. Cuñas Motrices para infantil y primaria*. Madrid: Miño y Dávila.

Cunill, C., Masó, M. & Rabasseda, M. (2024). *L'infant que es desplega. Cos, psique i espiritualitat*. Barcelona: Graó.

Ferrer, R. (2013). La presentació dels materials. *In-fàn-cia: Educar de 0 a 6 anys*, 194, 12-13.

Freire, H. (coord.) (2020). *Patios vivos para renaturalizar la escuela*. Octaedro: Barcelona.

Freire, H. (2010). *Educar en verd*. Barcelona: Graó.

Garcia-Debesa, D. (2021). *El ioga a l'escola*. Octaedro: Barcelona.

Gallardo-Vázquez, P., Gallardo-Basile, F.J. i Gallardo-López, J.A. (2021). *Fundamentos teóricos de la educación emocional. Claves para la transformación educativa*. Octaedro: Barcelona.

Hanscom, A. (2016). *Equilibrats i descalços*. Barcelona: Angle Editorial.

Henstenberg, E. (1994). *Desplegándose*. Barcelona: Liebre de Marzo.

Hoyuelos, A. (2005). *Territorios de la Infancia*. Barcelona: Graó.

Hueso, K. (2029). *Jugar al aire libre*. Barcelona: Plataforma Actual.

Jubete, M. (ed.) (2010). *Espais i temps per al joc* (3a ed.). Barcelona: Temes d'Infància.

Le Breton, D. (2005). *Cuerpo sensible*. Santiago de Chile: Ediciones Metales Pesados.

Lesbegueris, M. (2014). *¡Niñas jugando! Ni tan quietitas ni tan activas*. Biblos: Buenos Aires.

Lleixà, T. i Nieva, C. (2020). The social inclusion of immigrant girls in and through physical education. Perceptions and decisions of physical education teachers. *Sport, Education and Society*, 25,(2), 1-14.

Martínez-Mínguez, L., Palou, S. i Anton, M. (2016). El joc corporal com a base de tots els jocs. A M. Edo, Blanch, S. i M. Anton, *El joc a la primera infància* (pp. 124-140). Barcelona: Octaedro.

Martínez-Mínguez, L., Forcadell, X., Moya, L., Heras, G., Bru, E., Llecha, M., Sánchez, C., Pérez, M. i Anton, M. (2017). 8 idees clau sobre l'educació del moviment, *Guix d'Infantil*, 91, 31-35.

Moro, J.L. i Domínguez, R. (2016). La cooperación como modelo de aprendizaje en Educación Física, *Revista digital EFDeportes.com*, 214. Recuperat de:

<https://www.efdeportes.com/efd214/la-cooperacion-en-educacion-fisica.htm>

Nieva, C., i Lleixà, T. (2018). Inclusión de las niñas inmigrantes en Educación Física: creencias del profesorado. *Apunts Educació Física i Esport*, 34,(134), 69-83.

Núñez, G. (2014). Però el cent existeix: els ambients d'aprenentatge a l'escola. *In-fàn-cia: Educar de 0 a 6 anys*, 198, 32-33.

Pérez, M. i Morales, L. (2019). *Psicomotricitat i vida quotidiana*. *Revista Guix d'Infantil*, 98, 13-16.

Rischer, P. (2003). *El jardí dels secrets*. Barcelona: Temes d'Infància.

Ruiz de Velasco, M.A. i Abad, J. (2011). *El juego simbólico*. Barcelona: Graó.

Sassano, M. i Bottini, P. (coord.) (2018). *Jugarse jugando. Reflexiones acerca del juego corporal en Psicomotricidad*. Buenos Aires: Miño y Dávila.

Stern, A. (2014). *Del dibujo infantil a la semiología de la expresión: Introducción a otra mirada sobre el trazo*. Barcelona: Carena.

Stern, A. (2017). *Jugar*. Barcelona: Llitera.

Sugrañes, E., Alòs, M., Andrés, N., Casal, S., Castillo, C., Medina, N. i Yuste, M. (2012). *Observar para interpretar. Actividades de la vida cotidiana en educación infantil*. Barcelona: Graó.

Tardos, A. (1995). *L'adult i el joc de l'infant*. Barcelona: Temes d'infància - Rosa Sensat.

Velázquez, C. (2015). *Enfoques y posibilidades del aprendizaje cooperativo*. *Revista Tándem. Didáctica de la Educación Física*, 50, 25-31.

Velázquez, C. (2016). Desafios físicos cooperativos: relato de una experiencia. *Revista Tándem. Didáctica de la Educación Física*, 53, 54-59.

Wild, R. (2012). *Etapas del desarrollo*. Barcelona: Herder.

Programari

No es necessita cap programari específic per aquesta assignatura.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PCAM) Pràctiques de camp	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	2	Català	segon quadrimestre	tarda